

**ПРАГМАТИЧНІ ЧИ ІДЕОЛОГІЧНІ МОТИВИ:
ЛОГІКА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ КОАЛІЦІЙ
В УКРАЇНІ**

Антон Авксентьєв

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

ORCID: 0000-0003-0442-2561

Валентина Кисельова

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

ORCID: 0000-0003-4503-7547

Резюме. *Обґрунтування статті базується на твердженні, що неопатримоніальна сутність української держави не тільки трансформує інституційний статус та фактичні функції коаліції, але і процес формування коаліції як на національному, так і на регіональному рівнях. Відповідно до цієї тези предмет дослідження становить логіка формування та функціонування коаліцій парламентських та регіональних рад в Україні. Для виокремлення чинників (прагматичні стратегії, ідеологічна близькість або вплив неформальної "патронажної політики"), які визначають процес формування коаліцій в Україні, дана стаття пропонує перше емпіричне тестування в межах українського наукового дискурсу класичних теорій формування коаліцій на матеріалі Верховної*

Ради III-VIII скликань (1998-2018 рр.) та всіх діючих обласних рад південно-східних областей України.

Доведено, що на національному рівні, як правило, формуються "мінімально виграшні" або "мінімально виграшні з однією страхуючою фракцією" коаліції, тоді як обласні ради схильні до формування більш широких моделей коаліцій, аніж у Верховній Раді. З точки зору ідеологічної близькості, проведене дослідження продемонструвало, що для обох рівнів формування коаліцій характерна тенденція об'єднання партій-антагоністів за ідеологічною шкалою. Результати аналізу обласних рад також засвідчили їхню переважно патрон-клієнтську роль та функції відносно до президентських адміністрацій. Окрім того, незважаючи на результати виборів та різні можливі конфігурації коаліції, "партія влади" у більшості випадків отримує найбільшу частку реальної влади і стає основним учасником коаліції, тоді як обласні ради фактично набувають функції "кабінетів" підтвердження рішень обласних адміністрацій.

Ключові слова: *коаліції, фракції, теорії формування коаліцій, патронажна політика, українські партії, парламентаризм.*

Повний текст статті доступний англійською мовою.